

ДОКЛАД **за шумовото натоварване на гр. Шумен** **през 2014 г.**

Стратегическа цел в дейността на РЗИ е опазване и укрепване здравето на населението чрез предотвратяване и намаляване на неблагоприятното въздействие на факторите на жизнената среда, в това число и на „шумовото замърсяване“.

Шумът в населените места се явява стресов фактор за човешкия организъм. Влиянието му зависи от интензитета, характера на шума, времетраенето на шумовото въздействие, индивидуалната чувствителност и др. Шумът влияе на целия организъм, но преди всичко засяга централната нервната система. Продължителното му въздействие води до раздразнителност, лабилност в настроението, разсеяност, бърза уморяемост, спадане темпа на работа, нарушения във възприятието, отслабване на вниманието, влошаване на запаметяването и др. Влиянието на градския шум се проявява също в дейността на слуховия анализатор (временно и трайно повишение на слуховия праг), на вегетативната нервна система (усилен съдов тонус, нарушения в сърдечния ритъм, повишено артериално налягане), дихателната система (промени в честотата на дихателните движения и повишение на минутния дихателен обем), храносмилателната система (нарушения в стомашната секреция – понижено количество и киселинност, нарушено усвояване на хранителните съставки, забавен пасаж), на ендокринната система (повишение на основната обмяна, увеличено отделяне на адреналин и др. хормони).

Всички тези отрицателни въздействия на шума водят до повишаване на общата заболяемост, вследствие на понижена обща имунобиологична реактивност на организма, повишена честота на заболяемост от неврози,

язвена болест, артериална хипертония, исхемична болест на сърцето, намалява се работоспособността, развива се преумора, вследствие на нарушения отдих и сън.

От 09.06.14 г. до 26.06.14 г., на основание Наредба № 54 от 2011 г. на Министерство на здравеопазването и Министерство на околната среда и водите за дейността на националната система за мониторинг на шума в околната среда и за изискванията за провеждане на собствен мониторинг и предоставяне информация от промишлените източници на шум в околната среда (ДВ бр. 3/2011 г.) и по указания на Министерство на здравеопазването за определяне на броя, разположението и разпределението на пунктовете за мониторинг както и периодичността на измерванията, от екип специалисти на отдел „Лабораторни изследвания” към РЗИ Шумен беше проведен ежегодния мониторинг на имисионния шум на територията на града. Измерванията бяха извършени в 15 пункта както следва:

1. Пунктове прилежащи към пътни и железопътни трасета.

1.1. Върху територии подложени на въздействие на интензивен пътен трафик:

- ул. „Софийско шосе” до № 13;
- бул. „Славянски” (южно платно) до № 7;
- ул. „Дедеагач” до бл. 13;
- ул. „Ришки проход” до № 15

1.2. Върху територии, подложени на въздействие на железопътен транспорт:

- бул. „Симеон Велики” до № 14;
- бул. „Плиска” до № 6

2. Пунктове върху територии с промишлени източници на шум:

- бул. „Мадара” до № 17;
- ул. „Вл.въстание” до № 18;
- ул. „Дедеагач” до № 21.

3. Пунктове разположени върху територии, подлежащи на усилен шумозащита:

3.1. Жилищни зони с неутежнен акустичен режим:

- ул. „Ген. Драгомиров” до ЦДГ;

- ул. „Ивайло” № 18.

3.2. Зона за обществен отдых:

- ул. „Каварна” до читалище „Т. Петков”

3.3. Зони на лечебни заведения:

- ул. „П. Парчевич” до № 18.

3.4. Зони за научно-изследователска дейност:

- ул. „Спартак” до № 24.

3.5. Тихи зони извън урбанизираните

- ул. "Боровец" до № 10

На всяка от улиците беше разположен по един пункт за наблюдение. В два последователни дни се извършиха по 6 замервания на пункт. Наблюдаваният показател беше еквивалентното ниво на шума. Отчетено беше влиянието на интензивността на движението на моторните превозни средства за час, структурата на транспортния поток, вида и състоянието на пътното покритие, наклона на улиците, наличието на озеленяване и вида на околното застрояване.

Най-високи средни шумови нива бяха измерени в пунктовете прилежащи към пътни и железопътни трасета, като във всеки от тях е превишена допустимата норма от 60 дБА.

Високите шумови нива, регистрирани на тези улици са вследствие на големия брой преминаващи през пунктовете автомобили, техническото състояние на моторните превозни средства и скоростта на движението.

Не бяха установени средни стойности на шума в и над диапазона 73-77 дБА.

Най-високо средно шумово ниво в диапазона 68-72 дБА беше установено в 1 пункт – бул. „Симеон Велики” до № 14.

Средни стойности на шума в диапазона 63-67 дБА бяха регистрирани в 8 пункта – ул. „Софийско шосе” до № 13, бул. „Славянски” (южно платно) до № 7, ул. „Дедеагач” до бл. 13, бул. „Ришки проход” до № 15, бул. „Плиска” до № 6, бул. „Мадара” до № 17, ул. „Вл. въстание” до № 18, ул. „Дедеагач” до № 21.

Средна стойност на шума в диапазона 58-62 дБА беше установена на ул. „П. Парчевич” до № 18.

Със средни стойности на шума под 58 дБА бяха 5 пункта – ул. „Ген. Драгомиров” до ЦДГ, ул. „Ивайло” до № 18, ул. „Каварна” до читалище „Т. Петков”, ул. „Спартак” до № 24, ул. „Боровец” до № 10.

През 2014 г. няма измерени максимални стойности над 70 дБА.

Увеличение на средните стойности на еквивалентните нива на шума спрямо 2013 г. се наблюдава в 11 от пунктовете от 0,2 дБА на пункта на бул. „Плиска” до № 6 до 5,0 дБА на ул. „Боровец” до № 10. Увеличението на средните еквивалентни нива на шума в 4 от пунктовете е свързано с увеличаване брой на преминалите моторни превозни средства за час.

Намаление на средните стойности на шума се наблюдава в 4 от пунктовете – от 0,8 дБА ул. „Софийско шосе” до № 13 до 1,9 дБА на бул. „Славянски” (южно платно) до № 7. Намалението на средните еквивалентни нива на шума в 3 от пунктовете е свързано с намаления брой на преминалите моторни превозни средства за час.

Нива на шум под граничната стойност за ден за съответната зона са регистрирани в пунктове №№ 7÷10 (бул. „Мадара” до № 17, ул. „Вл.въстание” до № 18, ул. „Дедеагач” до № 21, ул. „Ген. Драгомиров” до ЦДГ).

Като цяло интензивността на моторните превозни средства е увеличена в 5 от пунктовете. По отношение структурата на потока, увеличението е за сметка на леките коли и МПС с дизелови двигатели. Състоянието на пътното покритие в 12 от пунктовете е добро, а при 3 е задоволително.

Предприетите благоустройствени мероприятия в гр. Шумен се изразяват в рехабилитация и реконструкция на общинската пътна мрежа, частично

залесяване на определени улици. Изпълнение на мероприятията, водещи до намаляване на имисионния шум, заложен в Общия градоустройствен план на гр. Шумен. Поетапно беше подобрена шумоизолацията на общински сгради (детски ясли, детски градини и учебни заведения), подлежащи на усилен шумозащита. По-малко внимание се отделя на вътрешно кварталната пътна мрежа, където също е необходима подмяна на пътната настилка и допълнително озеленяване.

В доклада до Община Шумен бяха направени следните предложения:

1. Акустично планиране на урбанизираните територии, включващо мерки като правилно териториално устройство, инженеринг на системите за управление на трафика, планиране на трафика, намаляване на шума чрез мерки за шумова изолация и борба с шума при източника; изготвяне на акустични проекти за сгради, подлежащи на усилен шумова защита.

2. При сгради, подлежащи на усилен шумова защита, разположени на натоварени пътни артерии, решаване на проблема с шума чрез изграждане на шумозащитни съоръжения, регулиране на интензивността и структурата на автомобилните потоци, изграждане на обходни пътни участъци и др.

3. Да се следи стриктно за наличие на част „Озеленяване” към изработените подробни устройствени планове.

4. Да не се въвеждат в експлоатация обекти с нереализиран проект за озеленяване.